

prinaša sliko in avto graf znamenitega pesnika Fra Grge Martića, ki je letos 14. prosinca slavil petdesetletnico svojega mašnikovanja. Med sotrudniki čitam več imen domačih pisateljev mohamedovske in zapadne krščanske vere. Iztočnjaci se ne oglašajo, premda se zanje tiska tudi cirilsko izdanje. V listku čitamo tudi beležke, ki se tičejo Slovencev.

Iz vseh teh podatkov pa sledi, da nedostaje hrvatski leposlovni književnosti, kakor naši slovenski, originalnega materiala, ki se posebno čuti pri oskudnosti pripovedne književnosti. —

Drugi časopisi. Uredništvo je prejelo razen nekaterih številk uže objavljenih časopisov še to-le:

»Omladina«. Izdaje srpska akad. omladina u Zagrebu. God. II sveska 1. Zagreb 1. januara 1895. Sadržaj: Junius. Propali gjenije. — Dr. Kam. Subotić. »Prva pojava misli srpske vojvodine. — Gavra V. Gojković. Najnoviji pravci v českoj literaturi. — Dr. Jevrić. Priča o Skenderbegu. — J. P. Zvaci ekonomskog napredovanja u Srpstvu. — Dopisi. — Književnost. — Kulturne vijesti. — Čitulja. (V cirilici.) List izhaja mesečno na poldrugi poli vel. 8° in stane 1 gld. 50 kr.

Fra Grgo Martić, ki je slavil 14. prosinca petdesetletnico svojega mašnikovanja v kreševskem samostanu, kamor se je umaknil na stare dni, se je rodil 5. svečana 1822. leta v Posušju (selo Rastovača v ljubuškem okraju hercegovskem). Ko je poslušal v Zagrebu filozofijo (1839–40) seznanil se je z Ljudevitom Gajem ter stopil v ilirsko kolo. Leta 1844. je zvršil v Stolnem Belem gradu bogoslovne nauke in se vrnil v Bosno, kjer je 1850. leta postal župnik v Sarajevu. Po njegovem trudu se je sezidala cerkva sv. Antona, ki je zgorela leta 1879. v velikem požaru. Leta 1856. je potoval po Vlaški in Bolgarski kot katoliški misijonar, potem pa se je vrnil v Kreševo za učitelja v frančiškanskih šolah. Leta 1860. je postal župnik na Ponijevem, l. 1863. pa zopet v Sarajevu, kjer ga je zatekla avstrijska okupacija. Martić je prepotoval ves Balkan, bil je v Carigradu, trikrat v Italiji, v Avstriji itd. — Pred dvema letoma ga je počastil general frančiškanskega reda z jubilatoma, akademijsko in najvišjo častjo v redu. Za velike usluge za pomirjenje duhov o raznih prilikah je bil odlikovan od osmanske vlade trikrat s 5., 4. in komanderskim nišanom Medžidije, od avstrijske vlade pa z redom Franja Josipa in z železno krono 3. reda.

Mož je izobražen in govori hrvatski, ruski, italijanski, francoski, turški, pa celo madjarski in nemški.

Martićeve dela so: »Narodne pjesme bosanske i hercegovačke«, katere je zbral s svojim drugom Jukićem. »Narodne pjesme o boju na Kosovu«. Razven drugih manjših del se odlikujejo posebno »Osvetnici« v 7 knjigah. Podpisoval se je s pseudonimom, »Radovan«, »Ljubomir Hercegovac«, »Nenad Poznanović«.

Značilna je za odnošaje med južnimi Slovani pesem, s katero slavi mohamedovec Osman-beg Štalić v 3. štev. letošnjega »Vienca« Grgo Martića.

Oče Grgo, davna rodu diko
Hrvatskoga panja zeleniko,
Med krstom si i kuranom nikô¹⁾
Sitnom²⁾ peru i handžaru vikô.
Sa handžarom ganjô³⁾ si silnike
Na boj vičuć doma »Osvetnike«
Sa propelom tješio jadnike,
Sitnim perom zašô med umnike.

Ti si svoju ovršio starče!
Što mnijaše, da je stoput teže:
Turčin s krstom stare rane veže,
Spoznana se braća ljube žarče.
No sad nova rana se otvara,
Krst se s krstom⁴⁾ hoće do krvare...
Al ti, starče, užij plod svog mara! —
Nova j' rana za nove ljekare.

R. P.

¹⁾ Niknil. ²⁾ Drobnemu. ³⁾ Proganjal. ⁴⁾ Hrvati in Srbi.